

Tiggeri, värdighet & politik

Hur jag än gör, om jag stannar och pratar, ger pengar eller tittar bort, känns det inte rätt. Ansvaret kan inte ligga på gatan. EU:s politiker måste agera.

Debatt | Text: Gudrun Romeborn | [Prenumerera](#)

Jag möter mannen från Moldavien vid båtterminalen på Saltholmen. Med en familj att försörja därhemma, som behöver medicin. De är fattiga. Så fattiga att han åker ända hit för att tigga flera gånger om året. Nu är han här över jul- och nyårshelgen, en bra tid för att få ihop pengar. "Kallt, kallt" blir vår lilla hälsningsfras vid våra korta vintermöten.

Tidigare när jag mött tiggare på gatan i andra länder, har min grundtanke varit att inte ge pengar om de inte har en funktionsnedsättning eller är sjuka, utan istället stödja sociala organisationer som arbetar mot fattigdom. Ändå har jag nu börjat ha småpengar på mig.

Det svåraste är att inte ge när man tillåter ett möte att ske och ett möte är så mycket mer värdigt än att bara vända bort blicken och skyndsamt kila förbi. Varje ord, ja även vänliga blickar och enkla kropps rörelser som en vinkande hand, förpliktigar. Hur jag än gör, stannar och pratar, ger pengar, bara hälsar, ler eller tittar bort när jag går förbi, känns det inte rätt. När jag undviker att se, stänger jag en ventil – omtänksamhetens – för en liten stund. Ger jag så bryter jag en värdighetsgräns. Hur ska jag förhålla mig?

Sommar 2013 i Göteborg. Tiggande människor i enkla oansenliga kläder, oftast slitna och färglösa, syns utanför affärer och på mötesplatser, ståendes, sittandes eller knäböjande med huvudet tätt mot marken. Dessa envist tålmodiga människor. Jag möter dem nästan överallt. Att utsätta sig och att resa så långt kräver både mod och kreativitet. Eller en ickevalssituation. Det går inte längre att låta bli att påverkas. Antalet gör att man behöver reflektera kring hur man

hanterar mötet.

Tiggeri är inte värdigt. Oavsett pengens storlek och vänligheten hos den som ger, så är det en ojämlik situation. Utan regler och gränser för ersättningsnivå. Att ge pengar till gatumusiker eller andra artister är, enligt mig, ett lättare beslut att fatta. Jag får en stunds underhållning eller musikglädje och ger en liten, oftast väldigt liten, direktbetalning för det. Men i tiggeriet finns inget utbyte av varor eller tjänster.

Mina funderingar avbryts av att jag ser henne, den medelålders kvinnan med lager på lager av tunna kläder och en filt runt benen i den kalla vinterblåsten utanför matbutiken. Vi tittar på varandra och hon ler, och jag ler. Hon vinkar lätt och vänligt med handen och jag går fram och byter några ord. Hon kommer från Rumänien. Vi pratar svenska då hon inte kan engelska och jag inte rumänska. Hon har en dotter på åtta år som är sjuk och behöver medicin.

Åtta år, säkert är kvinnan bra mycket yngre än hon ser ut, om hon inte är mormor. Hon visar att hon fryser om benen. Tunna strumpbyxor i vinterkylan, inte konstigt att det blir kallt, det är minusgrader ute. Jag frågar var hon bor. På en parkbänk. Hon frågar om jag inte har en app i mobilen med ett rumänskt lexikon. Jag ler, mobiler når alla. Jag lägger fem kronor i muggen. En man möter min blick och jag får känslan av att jag gjort en oönskad handling, men kanske han bara undrar över vad vi pratar om.

I somras satt jag ner och pratade med mannen från Moldavien vid flera tillfällen. Vi försökte förstå varandra. Jag delade med mig av frukt, matlåda och dryck, någon enstaka gång pengar. Men en höstdag i september var han inte längre där. Jag funderade över om han rest hem och hur hans liv i Moldavien ter sig. Det är inte svårt att förstå att människor ger sig iväg för att hitta försörjningsvägar om man blir trakasserad och inte får något arbete hemma. När bordet står tomt, barnen är sjuka och mediciner saknas. Men det är svårt

att förstå att pengarna räcker. Tycker alltid att det ser ut som att de flesta får ihop så lite. Resor, mat och uppehälle här; hur kan det bli något över?

För verklig förändring räcker det inte med ett par kronor eller en kopp kaffe. Politiska beslut och påtryckningar på EU-nivå och är en nödvändighet för bättre livsvillkor bland fattiga och hemlösa EU-medborgare.

gudrun.romeborn@gmail.com

Gudrun Romeborn är fotograf och frilansskribent.